

TUTÚ NÍ CADÚHA TÉ PĂBLÚ QUIHÍⁿ NDAHA ÑÁYIU DISTRITÚ GÀLACIÁ

*Té Păblú cádăha-dé tutú quíhíⁿ ndaha nchaa ñáyiu
sàndáá iní ñáhá xii Xítohó Jesucristú ndécú dìstritú
Gàlaciá*

¹ Te yúhú té Păblúní tendaha ñàha Xítohó Jesucristú, ndihí Dútú Ndiõxí véxi-í càháⁿ-í tnúhu-gá. Te diu Yá Ndiõxíní dándótó-gă Xítohó Jesucristú Yaání xíhíní cùu. Te càchí tnúhu-í xii-ndo să ñà diúñáyiu ñuyíú-a ni tèndaha ñaha xii-í véxi-í, te ni Yá Ndiõxí te ni Xítohó Jesucristú ñá túúní xăhaⁿ-gă xii iiⁿ ñáyiu quixí-yu cachí tnúhu-yu nàcuáa cada-í.

² Te yúhú té Păblú cádăha-í tutú-a ndihí nchaa dava-gá ñáyiu ndècu ichi Yá Ndiõxí ndécú ndihí-iha cuèndá daquixi-í ndaha nchòhhó ñáyiu sàndáá iní ñáhá xii Xítohó Jesucristú ndécú dìstritú Gàlaciá.

³ Te xícáⁿ tähù-í nûú Dútú Ndiõxí, ndihí nûú Xítohó Jesucristúsá io na chìndee chitúu ñaha-gá xii-ndo, te ducaⁿ ndi nduú-gá ná cátá te io váha cuu iní-ndó cùndecu-ndo. ⁴ Te Xítohó Jesucristúní xíhí-gásá cuèndá nchaa cuéchi nchoo cué ñáyiu ndècu ñuyíú-a. Te ducaⁿ ní quide-gá, chi cuìní-gásá văcúnndecu-o ichi cuehé ichi duha. Te ducaⁿ ní cuu, chi Dútú Ndiõxí ducaⁿ ní cuiní-gá cunduu. ⁵ ¡Te io chí ná ndàcáⁿ tähú-ó nûú Yá Ndiõxí cuèndásá io càhnu cuu-gá, te diu-ní ducaⁿ càda-o ní caa ní quíhíⁿ! Te ducaⁿ na cùnduu.

Mee-ni tn̄hu Xítohó Jesucristú cíú-xí tn̄hu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ó

6 Te ío cùñuhu-í cíú chi ío ndíhi ní dáñá-ndó ìchi Yá Ndiòxí. Te Yaá-áⁿ ní cáháⁿ ñahá-gă xii-ndo, chi Xítohó Jesucristú ío ní cundàhú iní ñahá-gă ní quide váha ñaha-gă xii-ndo, te vitna dàcuahá tucu-ndo ìngá tn̄hu, te càchí-ndó să xiáⁿ dàcácu nihnu ñaha-xi xìi-ndo núú ùhú núú ndàhú. **7** Dico ñahá, chi ñá túú-gă tn̄hu sá dàcácu nihnu ñaha xìi-o núú ùhú núú ndàhú. Te díco-ni sá ìo ñáyiu véxi dàticá nuu ñahá-yu xii-ndo dànehé ñahá-yu tn̄hu sá dàcuïta nihnu ñaha xìi-ndo, chi tn̄hu-áⁿ ñà túú cùu-xi tn̄hu Xítohó Jesucristú. **8** Te yúhú càháⁿ-í tn̄hu Xítohó Jesucristú, dico núu ìo ñáyiu véxi dànehé ñahá xìi-ndo ìngá tn̄hu sá ñà túú ní dànehé ñahá-í xii-ndo, te nchòhó cachí-ndó să ñáyiu-áⁿ nacháhu-yu núú Yá Ndiòxí sá dúcáⁿ quídé-yu. Te cuëi yúhú, te núu na dàma-í tn̄hu danèhé ñahá-í xii-ndo, te díu-ni ducaⁿ càháⁿ-ndó să nácháhu-í núú-gă te núu ducaⁿ na càda-í. Àdi te núu iiⁿ espíritu xínú cuëchi núú-gă véxi-xi càháⁿ-xi ìngá tn̄hu sá ñà túú ní dànehé ñahá-í xii-ndo nàcuáa naníhí tàhú-ndó ñá, te díu-ni ducaⁿ càháⁿ-ndó să nácháhu-xi núú Yá Ndiòxí te núu ducaⁿ na càda-xi. **9** Te díu-ni duha sa ní dànèhé ñahá-í xii-ndo să núu véxi ñáyiu dànehé ñahá ìngá tn̄hu sá ñà túú ní dànehé ñahá-í xii-ndo nàcuáa naníhí tàhú-ndó ñá, te cachí-ndó să ñáyiu-áⁿ nacháhu-yu núú Yá Ndiòxí sá dúcáⁿ quídé-yu, duha ní cachí-í xii-ndo.

10 Te duha ndùu tn̄hu càháⁿ-í chi nchòhó să xìní-ndó să yúhú cuìni-í sá Yá Ndiòxí cáháⁿ-gá sá quídé váha-í ndécù-í, te ñá díu să ñáyiu ñuyíú-a cachí-yu sá quídé váha-í, àdi sá ìo cùdii iní-yu nchaa

nàcuáa quide-í ndécù-í. Te núu na càni iní-í cudìu-í n úu ñayiu ñuyíú-a, te ñá túú cùu-í téé xìnu cuechi n úu Xítohó Jesucristú te núu ducaⁿ na càda-í.

Nàcuáa ní cuu ní ngüíta té Päblú càháⁿ-dé tnúhu Yá Ndiõxí

11-12 Te nchòhó ñayiu ndècu ndíhi-í ichi Xítohó Jesucristú càchí tnúhu-í xii-ndo sá tnúhu sá dánèhé ñahà-í xii-ndo nàcuáa naníhí tähú-ndó cùu-xi tnúhu sá ní cachí tnúhu mee Xítohó Jesucristú xii-í, te ñá díú iiⁿ ñayiu ñuyíú-a ni càhu iní-yu tnúhu-áⁿ, àdi danehé ñahă-yu xii-í, chi mee Xítohó Jesucristú ní dánèhé ñahá-gă.

13 Te nchòhó sa nìhí-ndó tnúhu nàcuáa ní xóo cada-í cùtnàhá nchicúⁿ nihnu-í nchaa nàcuáa dàcuaha ñayiu cùu ndí mee-í ñayiu isràél ní cùu. Te dàvá-áⁿ yo ní xóo cuu úhú iní-í nchaa ñayiu ndècu ichi Yá Ndiõxí, te nándí sá ní xóo cada-í-yu, te ní cuiní-í danàa-í-yu ni cùu. **14** Te yúhú io-gá ní xóo quene cáva-í ní xóo dacuàha-í nchaa sá dàcuàha ñayiu cùu ndí mee-í dàcúúxí ñayiu iiⁿ-ni cuà-í ndihí-ju ni cùu, te io-gá ní xóo cuiní-í cada ndáá-í canchicúⁿ nihnu-í nchaa nàcuáa ní dánèhé ñahá cuè ñaní tnahà-í ní xíndecu ndéé sanaha ni cùu. **15** Te ndéé cùtnàhá vátá cacrú-gă-í Yá Ndiõxí sa nèhe váha ñaha-gă xii-í cuèndá sá càháⁿ-í tnúhu-gá, n úu xíáⁿ ní caháⁿ ñahá-gă xii-í quídè-í chìuⁿ-gá vitna, te sá dúcáⁿ ní quide-gá te io váha ní quide ñaha-gă xii-í. **16** Te òré ní caháⁿ ñahá Yá Ndiõxí xii-í te ní cachí tnúhu-gá cuèndá Déhe-gá Xítohó Jesucristú. Te ducaⁿ ní quide Yá Ndiõxí cuèndá sá cuìní-gá sá cùñaha-í xii ñayiu ñá túú cùu ñayiu isràél cuèndá Yaá cùú Déhe-gá. Te cùtnàhá ní caháⁿ ñahá Yá Ndiõxí xii-í, te vá yoo iiⁿ dìi n úu-xi ni ndùcu

tnúhu-í nàcuáa cada-í. ¹⁷ Te ni ñà túú ní säháⁿ-í ñuuú Jerusàlén nducu tnúhu-í núú cuè téé díhna nuu ní tendaha Xítohó Jesucristú càháⁿ tnúhu-gá núu násá cada-í, chi ndíhi-ni ní säháⁿ-í distrítú Àrabiá ní xíndecu tnaa-í te dätnùní cuánuhú tucu-í ñuu Dàmascú.

¹⁸ Te núú ùní cuía sá ní càháⁿ ñahá Yá Ndiòxí xii-í, te ní säháⁿ tucu-í ñuuú Jerusàlén ní càháⁿ ndíhi-í té Pèlú, te ní xíndecu-í ndíhi-dé sähúⁿ nduu. ¹⁹ Te tnàhá té Jàcóbó ñaní Xítohó Jesucristú ní càháⁿ ndíhi-í. Te ñá túú ní xìní-í dava-gá cue téé ní tendaha Xítohó Jesucristú càháⁿ tnúhu-gá. ²⁰ Te Yá Ndiòxí ndéhé ndíi ndehe caxi-gá sá nchaa tnúhu tèé-í núú tutú-a sá cúú-xí-ndó cùu-xi iiⁿ sá ndàá.

²¹ Te sátá ní säháⁿ-í ñuuú Jerusàlén, te dätnùní ní säháⁿ-í distrítú Síriá, ndíhi distrítú Cíliciá. ²² Te nchaa ñáiyu xíndecu ichi Xítohó Jesucristú ndécu distrítú Jüdeá ñá túú xìní ñahá-yu xii-í ní cùu. ²³ Dico ní xoo níhí-yu tnúhu nchaa nàcuáa ní xoo cada-í, te ní cachí-yu: “Téé cùu úhú iní ñahá xìi nchaa nchoo ñáiyu ndècu ichi Xítohó Jesucristú càháⁿ-dé tnúhu-gá núú ñáiyu cuéndá quíndáá iní ñahá-yu xii-gá, te diú-dé nándi sá quídé ñàha-dé, te cuín-dé danàa ñaha-dé cuéndá sá vă cóó-gă ñáiyu quíndáá iní ñahá xìi-gá ní cùu”, duha ní cachí-yu cuéndá-í. ²⁴ Te ní ngüíta-yu ní cachí-yu sá io càhnu cuu Yá Ndiòxí cuéndá sá ñà túú-gă quídè-í dàtná ní xoo cada-í.

2

Té Päblú ní níhí tnahá-dé ndíhi dava-gá cue téé càháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí

¹ Te ní nútahá úxícumí cuiá sá ní sáháⁿ-í ñuuú Jerusàlén ní caháⁿ ndihí-í té Pèlú, te dätnùní ndécà-í té Bèé ní sáháⁿ, te tnähá té Títú ní sáháⁿ ndihí-ndí-dé. ² Te ní sáháⁿ-í chi mee Yă Ndiòxí ní cachí-gá sá quihiⁿ-í. Te yacáⁿ ní tacá mee-ni cuè tée cùnuu. Te ní xáhaⁿ-í xii-güedé nàcuáa ndùu tnúhu dànehé-í ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél cuèndá naníhí tàhú-yu. Te ducaⁿ ní quide-í cuèndá cuiní-í quiní-güedé nàcuáa ndùu chiùⁿ quide-í, chi nacuáháⁿ cachí-güedé sá ñà túú nàndihí-xi. ³ Te té Títú tée ndècu ndihí-í chi ñá díú tée isràél cùú-dě, dico ñá túú ní quide yica-güedé cuáha-güedé sèná ñii-dé. ⁴ Te ñáyiu càchí sá ndécú ichi Xítohó Jesucristú te ñá ndàá sá ndécú-yu ichi-gá, ñáyiu-áⁿ ní chitnahá ñáhă-yu xii-ndí cuèndá cuiní-yu quiní-yu násá quide-ndí ndécú-ndí ichi Xítohó Jesucristú. Te ducaⁿ ní quidé-yu cuèndá sá nchúhú sa ní cácu nihnu-ndí ñá túú-gă quídé-ndí nchaa nàcuáa ní caháⁿ ndí Moísés. Te cuiní-yu sá núcuïta saa tucu-ndí cada-ndí nchaa nàcuáa ní caháⁿ ndí nucúndecu-ndí dàtná ní xíndecu-ndí cùtnähá vátá căcu nihnu-gá-ndí núú tnúhu-áⁿ ni cùu. ⁵ Te nchúhú ñá túú tnähí ni dàña-ndí méé-ndí dandàhú ñáhă-yu xii-ndí. Te ducaⁿ ní quide-ndí, chi cuiní-ndí sá ñà túú nágá tnúhu dácánuu ndihí tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ó ndècu ndihí-ndo.

⁶ Te ni iiⁿ tnúhu sá vätá quiní-gá-í ñá túú ní càchí tnúhu cue tée cùnuu núú ñáyiu cada-í. Dico yúhú chi ñá túú ní quide cuendá-í nüu cùnuu-güedé àdi ñá túú cùnuu-güedé, chi núú Yă Ndiòxí iiⁿ-ni cùu-o nchaa-o. ⁷ Te ní cutnùní iní-güedé sá Yă Ndiòxí ní cachí-gá xii-í sá càháⁿ-í tnúhu-gá núú ñáyiu ñá

túú cùu ñáyiu isràél dàtná ní quide-gá té Pèlú ní xáhaⁿ-gă càháⁿ-dé tnúhu-gá núú ñáyiu isràél. ⁸ Te ducaⁿ ní cutnùní iní-güedé, chi diu-ni Yá Ndiòxí Yaá chíndée ñaha xii té Pèlú càháⁿ-dé tnúhu-gá núú ñáyiu isràél, diu-ni Yaá-áⁿ chíndée ñaha-gá xii-í càháⁿ-í tnúhu-gá núú ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél.

⁹ Te té Jàacobó, ndihí té Pèlú, ndihí té Juàá, cue téé ío cùnuu-gá ní cutnùní iní-güedé sá Yá Ndiòxí ío chìndee ñaha-gá xii-í quídè-í chìuⁿ-gá. Te ío váha ní càháⁿ ndihí ñaha-güedé xii-í, ndihí té Bèé, te ní cuu iiⁿnuu-ndí sá nchühú quíhíⁿ-ndí càháⁿ-ndí tnúhu Yá Ndiòxí núú nchàa ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél, te mee-güedé càháⁿ-güedé tnúhu-gá núú ñáyiu isràél. ¹⁰ Te iiⁿ-ni tnúhu ní càháⁿ-güedé dóho-ndí te ní cachí-güedé xii-ndí sá chíndée-ndí cue ñáyiu ndàhú, te sa ducaⁿ tnàhí sàni iní-ndí cada-ndí.

Té Pablú càháⁿ-dé dóho té Pèlú ñuú Antiòquiá

¹¹ Te cútnàhá ní sáháⁿ té Pèlú ñuú Antiòquiá yàcáⁿ ní càháⁿ-í dóho-dé, chi quide-dé iiⁿ sá ñà túú tàu-dé cada-dé ní cùu. ¹² Te quide váha-dé ní cùu chi xèxi-dé ndihí ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél, dico òré ní sáá iiⁿ úú ñáyiu cùndihí té Jàacobó, te òré-áⁿ ñà túú-gă ní cuñí-dé caxi-dé ndihí ñáyiu-áⁿ. Te ducaⁿ ní quide-dé chi ní yùhú-dé cue ñáyiu nchicúⁿ nihnu quide nchaa nacuáa ní càháⁿ ndí Moísés sá vă càháⁿ váha-yu cuèndá-dé. ¹³ Te tnàhá dava-gá ñáyiu isràél xìndecu ichi Yá Ndiòxí ñá túú quide váha-yu, chi quidé-yu dàtná quídé té Pèlú ní cùu, te ndéé tnàhá té Bèé ní ngüíta-dé ducaⁿ quide-dé ní cùu. ¹⁴ Te òré ní xiní-i sá ñà túú quide-güedé ndihí-yu nàcuáa càháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí, te núú

nchàa ñáyiu ndècu ichi Yá Ndióxí ní xáhaⁿ-í xii té Pélú: “Yohó cùú-n tée isràél, te ñá túú quide-n nchaa nacuáa quide ñáyiu isràél, chi quide-ni-n datná quídé nchàa ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél. Te núu ducaⁿ quide-n, ¿te ná cuéndá dánèhé-n ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél sá cádä-yu nchaa nàcuáa quide ñáyiu isràél?”, duha ní xáhaⁿ-í xii té Pélú.

Ifⁿ-ni nàníhí tàhú-ó ndíhi ñáyiu isràél nüu na quìndáá iní-ó Xítohó Jesucristú ndíhi-yu

15 Te yúhú ndíhi té Pélú cùú-ndí ñaní tnáhá ñáyiu isràél, te ñá túú ndècu-ndí ichi cuéhé ichi duha dàtná ndécú nchàa ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél.
16 Te xìní-ó sá vă cùndècu-gá cuéchi-o nüú Yá Ndióxí te núu na quìndáá iní-ó Xítohó Jesucristú, te ñá díú sá cánchicúⁿ nihnu-o càda-o nchaa nacuáa ní caháⁿ ndí Moisés. Te tnáhá dava nchuhú ñáyiu isràél sàndáá iní-ndí Xítohó Jesucristú, te xí^an cùtnùní iní-ndí sá ñà túú-gă cuéchi-ndí ndécú nüú-gă, dico ñá díú sá ní cánchicúⁿ nihnu-ndí ní quide-ndí nàcuáa ní caháⁿ ndí Moisés, chi cuéndá sá sàndáá iní-ndí Xítohó Jesucristú. Te vá yoo ifⁿ cachí-ó sá ñà túú ndècu cuéchi-xi nüú Yá Ndióxí cuéndá sá nchicúⁿ nihnu-yu nchaa nàcuáa ní caháⁿ ndí Moisés.

17 Te núu cuiní-ó sá vă cùndècu cuéchi-o nüú Yá Ndióxí cuéndá sá sàndáá iní-ó Xítohó Jesucristú, te xí^an cùtnùní iní-ó sá ñà túú quide váha-o. ¡Te vá cùú tnáhí cani iní-ó sá Xítohó Jesucristú dánèhé ñahá-gă xii-o sá vă cádá váha-o cùndecu-o! **18** Te yúhú càchí-í sá vă cánchicúⁿ nihnu-gá-ó nchàa nacuáa ní caháⁿ ndí Moisés, dico núu vitna càchí-í sá xíní ñuhu-xi cada-o nchaa nacuáa ní caháⁿ

ndíi ña, te ñá túú quide váha-í núú Yă Ndiõxí te núú ducaⁿ na càda-í. ¹⁹ Te yúhú duuⁿ duuⁿ ní cutnùní iní-í sá vă ndacu-í cada-í nchaa nàcuáa ní caháⁿ ndíi Moisés nüu xíăⁿ ní dáñà-í ñá túú-gă nchicúⁿ nihnu-í nchaa nàcuáa ní caháⁿ ndíi cuéndá sá cuiní-í cundecu-í sá cùú-xí Yă Ndiõxí. ²⁰ Te Xítohó Jesucristú ní xíhí-gá cuéndá-í, dico dàtná tnúhu sá tnähá-í ní xíhí ndihí-gá, chi ñá cùú-gă cada-í nchaa nàcuáa sàni iní méè-í, chi Xítohó Jesucristú-nă ndécu ndihí ñaha-gá xii-í táchí tnùní ñahá-gă. Te vitna ndècu-í ñuyíú-a, te ío sàndáá iní-í Xítohó Jesucristú Déhe Yă Ndiõxí, te chìndee ñaha-gá xii-í. Te diú-ni Xítohó Jesucristú ío cùu iní ñahá-gă xii-í nüu ní xíhí-gá núú cùrúxí sá cuéndá-í. ²¹ Te vitna ñá túú dàquee tihù-í sá văha ní quide ñaha Yă Ndiõxí xii-í, chi nüu ni ndacu-o vă cündecu cuéchi-o nüu Yă Ndiõxí cuéndá sá nchicúⁿ nihnu-o quide-o nchaa nacuáa ní caháⁿ ndíi Moisés ní cùu ña, te àuⁿ nă cuu ní xíhí Xítohó Jesucristú ní cùu te nüu ducaⁿ.

3

Vá dáñá ndéé-ó quindáá iní-ó tnúhu Xítohó Jesucristú

¹ Te nchòhó ñáyi distritú Gàlaciá, ñáyi sa xíndecu ichi Xítohó Jesucristú, ¿ná cuéndá ío ñíí iní-ndó ñă cuiní-ndó tníi-ndo nchaa tnúhu caháⁿ-gá?, ¿te yoo ní dädähu ndodo iní ñahá xíi-ndo nüu ducaⁿ quide-ndo? Te náha-ndo sá ío váha ní dánèhé ñahá-ndí xii-ndo nàcuáa ní cuu ní xíhí Xítohó Jesucristú. ² Te vitna caháⁿ-ndó nüu sá nchicúⁿ nihnu-ndo nchaa nacuáa ní caháⁿ ndíi Moisés ní níhí-ndó Espíritu Yă Ndiõxí ndécu ndihí-ndo, àdi sá ni sàndáá iní-ndó tnúhu

Xítohó Jesucristú sá ní dánèhé ñahá-ndí xii-ndo níníhi-ndó Espíritú-gá ndécu ndíhi-ndo. ³ Te nchòhó ío níi díqui-ndó chi Espíritú Yă Ndiõxí tá quide váha ñaha-xi xii-ndo cuaháⁿ ní cùu. ¿Te náa vitna mee-ná-ndó cuiní-ndó càda-ndo nacuáa ta quide ñaha Espíritú-gá cuaháⁿ xii-ndo ní cùu-áⁿ? ⁴ Te sàni iiⁿ sani úu iní-i cuéndá-ndó sá àuⁿ nă cuu nándi yáha-ndo ndècu-ndo ichi Yă Ndiõxí. ⁵ Te xini-ndó sá Yă Ndiõxí ní taxi-gá Espíritú-gá ní ngúndecu ndíhi-ndo, te ní quide-gá sá vă yoo tnàhí ndàcu cada nûú-ndó ní xiní-ndó. Te ducaⁿ ní quide-gá, chi ní sàndáá iní-ndó-gă, dico ñá díú cuéndá nchaa nacuáa ní cachí ndíi Moisés cada ñáyiu ducaⁿ ní quide-gá.

⁶ Te ndíi Àbrahám ducaⁿ io ní sàndáá iní ndíi Yă Ndiõxí, nûu xiäⁿ ní cachí-gá sá ní cudìu ndíi nûú-gă sá dúcáⁿ ní quide ndíi. ⁷ Te càchí tnúhu ndáá-i xii-ndo sá ncháá ñáyiu sàndáá iní ñahá xii Yă Ndiõxí dàtná ní sàndáá iní ñahá ndíi Àbrahám xii-gá, ñáyiu-áⁿ iiⁿ-ni cùu-yu ndíhi ndíi nûú-gă. ⁸ Te nûu tutú Yă Ndiõxí ní ngódó tnùnì tnúhu váha, tnúhu sá ní xáhaⁿ Yă Ndiõxí xii ndíi Àbrahám, te duha ní xáhaⁿ-gă xii ndíi: “Nchaa ñáyiu nihíi ñuyíú cada váha-í-yu sá cuéndá-n”, duha ní xáhaⁿ-gă xii ndíi. Te sá dúcáⁿ ní ngódó tnùnì nûu tutú Yă Ndiõxí ndéé dàvá-áⁿ, te xiäⁿ cùtnùnì sá sàá nduu, te cue ñáyiu ñá túu cùu ñáyiu isràél vá cùndècu-gá cuéchi-yu nûú-gă te nûu na quindáá iní ñahá-yu xii-gá. ⁹ Te xiäⁿ nûu nchaa ñáyiu sàndáá iní ñahá xii Yă Ndiõxí cada váha ñaha-gă xií-yu dàtná ní quide váha-gá ndíi Àbrahám, chi ndíi-áⁿ ducaⁿ ní sàndáá iní ñahá ndíi xii-gá.

10 Te nchaa ñáyiu cuìní cada nchaa nàcuáa ní caháⁿ ndíi Moìsés cuèndá sá cuìní-yu sá vă cündècu-gá cuéchi-yu núú Yă Ndiòxí, ñáyiu-áⁿ daña nìhnu ñaha-gá xií-yu, chi vá ndácü-yu cadá-yu nàcuáa sàni iní-yu, te ducaⁿ càda-gá chi quèe ndáá-xi nàcuáa càháⁿ-xi núú tutú-gá núú càchí-xi sá ncháá ñáyiu ñá túú quide nchaandi tûhú nàcuáa ní caháⁿ ndíi Moìsés te daña nìhnu ñaha-gá xií-yu.

11 Te núu na càncicúⁿ nihnu-ni-o càda-o nacuáa ní caháⁿ ndíi Moìsés, te ñá túú vëdana chìndee ñaha-xi xii-o nacuáa vá cündècu-gá cuéchi-o núú Yă Ndiòxí. Te ndáá chi núú tutú-gá càchí-xi sá ncháá ñáyiu sàndáá iní ñáhá xii-gá, ñáyiu ñá túú-gá cuéchi-xi ndècu io váha ndècú-yu núú-gá. **12** Te núu dìcò io ñáyiu quide nchaandi tûhú nàcuáa ní caháⁿ ndíi Moìsés ñá, te ñá túú xìni ñuhu-xi quindáá iní-yu tnúhu Xítohó Jesucristú, chi núú tutú Yă Ndiòxí càchí-xi sá núu dìcò io ñáyiu ndacu cada nchaa nàcuáa ní caháⁿ ndíi Moìsés ñá, te cundecu váha-yu núú Yă Ndiòxí.

13 Te tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moìsés càchí-xi sá io ndècu cuéchi-o núú Yă Ndiòxí cuèndá sá ñá ndácú-ó càda-o nchaa nacuáa ní caháⁿ ndíi, te cuèndá xíⁿ tá dàña nihnu ñaha-gá xii-o cuäháⁿ. Dico Xítohó Jesucristú ní xido-gá nchaa cuéchi-o cuèndá sá vă dáñá nìhnu ñaha-gá Yă Ndiòxí xii-o. Te càchí-xi núú tutú Yă Ndiòxí: “*Híⁿ téé na càta caa-güedé iiⁿ yutnu, te téé-áⁿ cúú-dě téé dàña ni-hnu ñaha Yă Ndiòxí*”, duha càchí-xi núú tutú-gá. **14** Te ducaⁿ ní yáhi Xítohó Jesucristú, chi cuìní Yă Ndiòxí sá ndùu tâhú nchaa ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél cundecu váha-yu dàtná ní nduu tâhú ndíi Àbrahám ndécú váha ndíi. Te ducaⁿ ní yáha-gá

cuèndá nchaa nchoo ñáyiú sàndáá iní ñáhá xìi-gá ngúndecu ndihí-o Espíritú Yă Ndiõxí sá ní cachí méé-gă taxi-gá.

Nàcuáa ní cachí Yă Ndiõxí cada-gá

¹⁵ Te nchòhó cue ñáyiú ndècu ndihí-i ichi Yá Ndiõxí na càchí tnúhu-í xii-ndo nàcuáa quide cue ñáyiú ñuyíú-a cuèndá tecú tnùní-gá-ndó nàcuáa quide Yá Ndiõxí. Chi ñáyiú-áⁿ òré cuìní-yu cadá-yu iiⁿ sá cädä-yu, te díhna-gá ndátnühu-yu te òré cùú iiⁿnuú-yu, te saha firmá-yu iiⁿ tutú te tutú-áⁿ vă yăo iiⁿ ndacu cáháⁿ sá vă nándihí-gá-xi, te ni vă yăo-gá ndacu nágá tnúhu chido tnùní núú-xí. ¹⁶ Te ducaⁿ ní quide Yá Ndiõxí ndihí ndíi Àbrahám, chi ní xáhaⁿ-gă xii ndíi nàcuáa cada-gá, te tnúhu-áⁿ cùú-xí cuèndá méé ndíi ndihí cuèndá iiⁿ ñaní tnáhá ndíi cundecu ñuyíú-a ndéé cuéé-gá. Te núú tutú-gá càchí-xi sá tnúhu-áⁿ cùú-xí cuèndá iiⁿ-ni ñaní tnáhá ndíi te ñá díú cuèndá nchaa-yu. Te ñaní tnáhá ndíi téé cùu cuendá tnúhu-áⁿ cùú Xítohó Jesucristú. ¹⁷ Te na càchí tnúhu-í xii-ndo să Yă Ndiõxí ní quide ndáá duuⁿ-gá ndihí ndíi Àbrahám nàcuáa cada-gá. Te sa ní cuu cùmí cièndú ócó úxí cuíá să dúcáⁿ ní xáhaⁿ Yă Ndiõxí xii ndíi Àbrahám, te dătnùní ní xáhaⁿ-gă xii ndíi Moïsés chido tnùní ndíi nàcuáa cada ñáyiú, te nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moïsés ñá túú dàquee tihú-xi tnúhu sá ní xáhaⁿ Yă Ndiõxí xii ndíi Àbrahám nàcuáa cada-gá. ¹⁸ Te núu díco cuèndá nchaa tnúhu sá ní chídó tnùní ndíi Moïsés ní nàníhí tähú-ó ñá, te ñá túú-gă xíní ñùhu-xi cada cuendá-ó tnúhu ní xáhaⁿ Yă Ndiõxí xii ndíi Àbrahám cada-gá ní cùu te núu ducaⁿ. Te ndíi-áⁿ ní naníhí tähú ndíi chi ducaⁿ ní cachí Yă Ndiõxí cada ñaha-gă xii ndíi.

19 Te nchaa tnúhu ní caháⁿ ndíi Moisés ní ngódó núú-xí nchicúⁿ nihnu ñáyiu cuéndá ducaⁿ cùtnuní iní-yu sá ndécú cuéchi-yu, te nchicúⁿ nihnu-ní-yu ndéé ní saá nduu ní quexio Yaá cíú ñaní tnáhá ndíi Ábrahám, chi Yaá-áⁿ ducaⁿ ní xáhaⁿ Yá Ndióxi quixi-gá cada váha-gá nchaa ñáyiu. Te nchaa tnúhu ní chídó tnúní ndíi Moisés, chi Yá Ndióxi ní tendaha-gá cue espíritu xínú cuéchi núú-gá ní saháⁿ-xi ní xítnúhu ñaha-xi xíi ndíi nàcuáa danéhé ndíi ñáyiu.

20 Te Yá Ndióxi ñá túú ní caháⁿ-gá núú méé ñáyiu, chi ndíi Moisés ní caháⁿ ndíi yuhu-gá núú-yu, dico cùtnähá ní caháⁿ ndíhi-gá ndíi Ábrahám chi núú méé núú ííⁿ ndíi ndíhi-gá ní xáhaⁿ-gá xíi ndíi nàcuáa cada-gá.

Nàcuáa ndíu nchaa tnúhu ní chídó tnúní ndíi Moisés

21 Te nchaa nàcuáa ní chídó tnúní ndíi Moisés, ndíhi nchaa nàcuáa ní xáhaⁿ Yá Ndióxi xíi ndíi Ábrahám cada-gá, ñá túú dàquee tihú tnáhá-xí. Te núú díco nánihí tähú ñáyiu nchicúⁿ nihnu nchaa nàcuáa ní caháⁿ ndíi Moisés ñá te cudiú-yu núú-gá cuéndá-ni sá nchicúⁿ nihnu-yu nchaa nàcuáa ní caháⁿ ndíi ni cùu. **22** Te núú tutú Yá Ndióxi càchí-xi: “Nchaa nchöhó ñáyiu ndècu ñuyíú ndécú cuéchi-ndo”, duha càchí-xi. Te ducaⁿ càháⁿ-xi cuéndá quíndáá iní-ó Xítohó Jesucristú, te nanihí tähú-ó chi ducaⁿ ní cachí Yá Ndióxi cada-gá.

23 Te cùtnähá vátá cùndècu ndíhi-gá-ó tnúhu Xítohó Jesucristú, te nchicúⁿ nihnu-o nchàa nacuáa ní caháⁿ ndíi Moisés, te ní cutnúní iní-ó sá io ndècu cuéchi-o ni cùu. Te ducaⁿ-ni nchicúⁿ nihnu-o ndéé ní saá nduu ní quexio Xítohó Jesucristú ñuyíú-a, te

ní sándáá iní-ó-gă. ²⁴ Te nchaa tnúhu sá ní chídó tnùní ndíí Moísés ní sanu ichi ñaha-xi xì-o nacuáa cada-o cùndecu-o, te ducaⁿ-ni sànu ichi ñaha-xi xii-o ndéé ní sáá nduu ní quexìo Xítohó Jesucristú ñuyíú-a. Te ducaⁿ ní cuu cuéndá quíndáá iní-ó-gă, te vá cùndècu-gá cuéchi-o nüú Yă Ndiõxí. ²⁵ Te vitna ní ngúndecu ndíhi-o tnúhu Xítohó Jesucristú, te ñá túú-gă xíní ñùhu-xi canu ichi ñaha nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíí Moísés.

²⁶ Te vitna tnähá nchaa nchòhó cúú-ndó děhe Yă Ndiõxí, chi ní sándáá iní-ndó Xítohó Jesucristú.

²⁷ Te nchòhó ní sandute-ndo dàtná càchí-gá, te ndècu-ndo ndíhi-gá, te quide-ndo nchaa nacuáa ní cáháⁿ-gá ndécú-ndó, te ío ndècu yíñuhu-ndo nüú Yă Ndiõxí dàtná ndécú yíñuhu mee Xítohó Jesucristú. ²⁸ Te vitna iiⁿ-ni cùu-o nchaa-o ndecu-o ndíhi Xítohó Jesucristú cuéi cùu-o ñáyiu isràél àdi ñá túú cùu-o, te cuéi cùu-o ñáyiu ñá túú tnähí dàñá quee nüú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi àdi cuu-o ñáyiu dàñá quéé nüú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi, te cuéi téé te cuéi ñadíhí iiⁿ-ni cùu-o nchaa-o ndecu-o ndíhi Xítohó Jesucristú. ²⁹ Te nchòhó ndécú ndíhi-ndo Xítohó Jesucristú, te cùu-ndo datná cue ñaní tnähá ndíí Àbrahám, chi ní nduu tähú-ndó cùndecu váha-ndo nüú Yă Ndiõxí dàtná ní nduu tähú ndíi-áⁿ ndécú vähä ndíí nüú-gă, te ducaⁿ chi mee-gă ducaⁿ ní cachí-gá cunduu.

4

¹ Te nchòhó xìní-ndó sá iiⁿ té lihli chi vátá nágá cuáñaha tätá-dě cuu cuéndá-dé chi lihli-dé, te iiⁿ-ni cùu-dé ndíhi téé xinu cuechi, dico na sàá nduu cuéhnu-dé, te nduu tähú-dě nchaa sá ndécú ndíhi

tátá-dě. ² Te xító-yu té līhli-áⁿ sáhnú-dě ndéé sàá nduu ní cachí tátá-dě sá cuãñaha-dě sá ndúú tähú-dě. ³ Te ducaⁿ sátnahá-xi cùu nchoo, chichicúⁿ nihnu-o nchàa nacuáa ní caháⁿ cue téé ní xíndecu ndéé sanaha ni cùu. ⁴ Te ní sáá nduu ní quide Yá Ndiõxí dàtná ní cachí-gá, te ní tendaha-gă Déhe-gá Xítohó Jesucristú ní quixi-gá ñuyíú-a, ní dácacú ñàha iiⁿ ñadihí te ní cuu-gá ñayiu, te ní quide-gá nchaa nàcuáa ní caháⁿ ndíi Moisés. ⁵ Te ducaⁿ ní tendaha Yá Ndiõxí Déhe-gá cuéndá sá vă cánchicúⁿ nihnu-gá-ó nchàa nacuáa ní chídó tnùní ndíi Moisés cuéndá ducaⁿ te cuu-o děhe Yá Ndiõxí.

⁶ Te Yá Ndiõxí ní taxi-gá Espíritú Déhe-gá Xítohó Jesucristú ndécu ndíhi-ndo chi cùu-ndo déhe-gá, te Espíritú-áⁿ chíndée ñaha-xi xii-ndo te càchí-ndó: “Yòhó Dútú Ndiõxí cùú-n Tátá méé-ndí”, duha càchí-ndó. ⁷ Te xíăⁿ cùtnùní iní-ndó sá cùú-ndó děhe Yá Ndiõxí vitna, te ñá túú-gă cùú-ndó dàtná cue ñayiu ñá túú tnàhí dàñá quee núú chíúⁿ pàtróoⁿ-xi. Te sá dúcáⁿ cùu-ndo déhe-gá, te Xítohó Jesucristú taxi-gá nchaa sá văha ní cachí Yá Ndiõxí nduu tähú-ndó.

*Té Päblú ío sàni iní-dé cuéndá nchaa ñayiu ndècu
ichi Xítohó Jesucristú*

⁸ Te cùtnàhá vátá quindáá-gá iní-ndó tnúhu Yá Ndiõxí ní xinu cuechi-ndo nüú nchàa sá càchí-yu cùu ndiõxí te ñá ndàá sá ndiõxí cùú-xí. ⁹ Te vitna nchòhó càháⁿ ndíhi-ndo Yá Ndiõxí, te mee-gă xíní ñahá-gă xii-ndo, te ñá túú ndùu váha-xi nanchòcáva iní-ndó càda tucu-ndo nacuáa ní xoo cada-ndo díhna, chi nchaa xíăⁿ ñá túú vědana nàndíhi-xi. ¹⁰ Te nchòhó cånehe íí-ni-ndo ndùu cachí-ndó ii, te diu-ni ducaⁿ quide-ndo dava yoó

ndihí dava cuíá, te ndi tnahá nduu sàcóo vico diu-ni ducaⁿ quide-ndo cánhehe íí-ndó ndùu-áⁿ. ¹¹ Te io sàni iní-í cuèndá-ndó, chi na cuáháⁿ àúⁿ nă cuu ní dánèhé ñáhà-í xii-ndo tnúhu Yá Ndióxi.

¹² Te càháⁿ ndàhú-í núú nchòhó ñáyiu ndècu ndihí-í ichi Xítohó Jesucristú sá cädá-ndó dàtná quidè-í ñá túú nchicúⁿ nihnu-í nchaa tnúhu ní cáháⁿ ndíi Moísés, chi yúhú quidè-í vitna dàtná ní quide nchòhó ñá túú ní cãnhicúⁿ nihnu-ndo nàcuáa ní cáháⁿ ndíi. Te cútñähá ní xíndecu ndihí ñaha-í xii-ndo ní quide váha ñaha-ndo xìi-í. ¹³ Te sa nàha-ndo sá cútñähá ní cáháⁿ-í tnúhu Xítohó Jesucristú núú-ndó ndèé díhna ní cuhú-í, núu xíáⁿ ní xíndecu ndihí ñaha-í xii-ndo ní cáháⁿ-í tnúhu-gá núú-ndó. ¹⁴ Te cuéhé sá ní tnahá-í-áⁿ cùú-xí ^{íi} cuéhé sá vă yőo tnahí cundee iní-xí cundecu ndihí ñaha xìi-í ní cùu, dico nchòhó chi io váha ní cáháⁿ ndihí ñaha-ndo xìi-í, te ñá túú ní sàni cuehé ní sàni duha iní-ndó cuèndá-í, te ní cáháⁿ ndihí ñaha-ndo xìi-í dàtná tnúhu sá yúhú cùú-í ^{íi} espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndióxi àdi datná méé Xítohó Jesucristú. ¹⁵ ¿Te ná ní tnahá-ndó nüu ñá túú-gă sání váha iní-ndó cuèndá-í dàtná ní xóo cada-ndo ndèé díhna io váha ní xóo cani iní-ndó cuèndá-í? Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sá io ní cuu iní ñáhá-ndó xii-í cútñähá ní xíndecu ndihí ñaha-í xii-ndo, te nándi sá ndécu ndihí-ndo taxi-ndo xii-í ní cùu, te núu díco sá cùú te ndéé tìnùu-ndo tava-ndo te taxi-ndo xii-í ní cùu. ¹⁶ ¿Te náa cùu úhú iní ñáhá-ndó xii-í vitna cuèndá sá càháⁿ-í tnúhu ndáá tnúhu Yá Ndióxi núú-ndó-ăⁿ?

¹⁷ Te io ñáyiu io váha càháⁿ ndihí ñaha xii-ndo, dico ñáyiu-áⁿ ñúhú cuèhé iní-yu, chi cuìní-yu sá vă cùú-gă cáháⁿ ndihí tnáha-o, chi mee-nă-yu cun-

decu ndih-i-ndo cuìnì-yu. **18** Te váha quìde ñáyiu càháⁿ ndih-i ñaha xìi-ndo ndih-i tnúhu yiñùhu, te núu cuìnì-yu cadá-yu iiⁿ sá vähä sá cùú-xí-ndó. Te ducaⁿ-ni na càdá-yu cuëi òré ñá túu ndècu ndih-i ñaha-í xii-ndo. **19** Te nchòhó ñáyiu ní sanu ichi-í ichi Xítohó Jesucristú càchí tnúhu-í xii-ndo sá quídé-xí ìní-í dàtná quídé-xí ìní iiⁿ ñadih-i ñaha sa ní tnahá òré cacu déhe-xi, te ducaⁿ quide-xi iní-í, chi ío vài sani iní-í cuèndá-ndó dàtná ní xóo cada-í ndéé díhna, te ducaⁿ-ni càda-í ndéé ná sàá nduu càda-ndo nchaa nacuáa càháⁿ Xítohó Jesucristú. **20** ;Te ío váha cada-xi te núu díco tnavíi sa ndècu ndih-i ñaha-í xii-ndo cuèndá cäháⁿ-í núu-ndó nàcuáa cada-ndo, te ñá cùtnùní iní-í násá cada-í cuèndá-ndó!

Cuèndá ndíi Àgár ndih-i ndíi Särá

21 Te nchòhó ñáyiu cuìní canchicúⁿ nihnu nchaa tnúhu ní cäháⁿ ndíi Moïsés, ¿náa ñá túu tècú tnùnì-ndó nàcuáa càháⁿ-xi tnúhu ní chídó tnùnì ndíi? **22** Chi càchí tnúhu ní chídó tnùnì ndíi-áⁿ sá ndíi Àbrahám ní xíndecu úu déhe ducuⁿ ndíi, te iiⁿ-dé ní cuu déhe ndíi ndih-i ñadih-i méé ndíi ndíi Särá, te ingá-dé ní cuu-dé déhe ndíi ndih-i iiⁿ ndíi ní xinu cuechi nüü-yu ní xínani Àgár. **23** Te sá dúcáⁿ ní cacu déhe ndíi Särá, chi mee Yă Ndiõxí ní cundàhú iní ñähá-gă xii-aⁿ, chi ducaⁿ ní cachí-gá cada-gá. Dico ndíi ní xinu cuechi-ăⁿ chi ducaⁿ tnàhí ní nduu táhú ndíi-áⁿ sá cóó dëhe ndíi. **24** Te na càchí tnúhu-í xii-ndo nă cùú sá nánèhé ndíi ndùú cue ndíi dihi-áⁿ. Te úu xito ní cäháⁿ Yă Ndiõxí nàcuáa cada-gá, te iiⁿ ndíi-áⁿ nánèhé ndíi nàcuáa ní cäháⁿ Yă Ndiõxí xito díhna nuu, te ingá tucu ndíi-áⁿ nánèhé ndíi nàcuáa ní cäháⁿ tucu-gá xito cùu uú. Te ndíi Àgár-áⁿ nánèhé ndíi nàcuáa

ní xáhaⁿ Yă Ndiōxí xii ndíi Moìsés yucu Sinàí cada ñáyiу, te nchaa ñáyiу nchìcúⁿ nihnu nchaa tnúhu-áⁿ cùy-yu dàtná déhe ndíi Àgár téé ní xinu cuechi, chi téé-áⁿ ñà túú tnàhí ni dàñá-dé quee-dé núú chíúⁿ pàtróoⁿ-dé, te ducaⁿ sàtnahá-xi cùy-yu chi nchìcúⁿ nihnu-yu nchaa nàcuáa ní xáhaⁿ Yă Ndiōxí xii ndíi Moìsés. ²⁵ Te tnúhu Àgár quéé-xi: Yucu Sinàí, te yucu-áⁿ yíndèhu-xi nacióⁿ Àrabiá. Te ndíi Àgár-áⁿ nánèhé tucu ndíi cue ñáyiу ndècu ñuú Jerusàlén, chi ñáyiу-áⁿ ndécu-ní-yu dàtná ní xíndecu ndíi Àgár ndíi déhe ndíi, chi cue ndíi-áⁿ ní cuu cue ndíi ñáyiу ñá túú tnàhí ni dàñá quee núú chíúⁿ pàtróoⁿ-xi, te ducaⁿ sàtnahá-xi cùu ñáyiу-áⁿ chi nchìcúⁿ nihnu-ní-yu nchaa nàcuáa ní cäháⁿ ndíi Moìsés. ²⁶ Dico nchoo ní nduu tähú-ó cùndecu-ó ñuú Jerusàlén saá nüú ndécu Yă Ndiōxí, te vitna chi ñá túú-gă nchìcúⁿ nihnu-o nchàa nacuáa ní cäháⁿ ndíi Moìsés. ²⁷ Te duha càháⁿ-í, chi nüú tutú Yă Ndiōxí càchí-xi:

Yòhó ñaha ní nduu tähú vă cóó děhe-xi ni cùu, vitna cana saa-n să cùdii ìní-n cuëi vátá quìní-gá-n năsa càcu iiⁿ landú.

Te cuëi ní cuu tähú-n să vă cóó děhe-n ni cùu dico ío-gá titní déhe-n còo dacúúxí xichí ní cuu tähú tnàhí sá cóó děhe-xi.

Duha càchí-xi nüú tutú-gá. ²⁸ Te nchoo cuë ñáyiу ndècu ichi Xítohó Jesucristú vitna cùu-o datná ndíi Isàác, chi ndíi-áⁿ ní cacu ndíi, chi mee Yă Ndiōxí ní cachí-gá sá cacrú ndíi. Te ducaⁿ sàtnahá-xi cùu nchoo chi ní nduu-o děhe-gá vitna chi ducaⁿ ní cachí tucu-gá cunduu. ²⁹ Te déhe ndíi Àgár ní nduu tähú tnàhí ndíi sá cacrú ndíi ñuyíú-a, te ndíi-áⁿ

ní cuu úhú iní ndíi Isàác, te ndíi Isàác-áⁿ chi Espíritú Yă Ndiõxí ní quide ní cacu ndíi. Te ducaⁿ sátnahá-xi cùu vitna, chi nchaa nchoo ñáyiu ndècu ndíhi Espíritú Yă Ndiõxí cùú ühú iní ñáhá ñáyiu xii-o. ³⁰ Te núu tutú Yă Ndiõxí càchí-xi: “Chí nácuicúⁿ xíchí xínú cuèchi ndíhi déhe-xi na nùhú-yu, chi déhe xíchí xínú cuèchi-áⁿ ñà túu ná níhí-dé nduu táchú-dé, chi mee-ni děhe ñaha ndècu vehe-xi nduu táchú-dé sá cuäñaha tátá-dé”, duha càchí-xi núu tutú-gá. ³¹ Te nchoo cuè ñáyiu ndècu ichi Xítohó Jesucristú ñá túu-gá cùú-ó dàtná cùú děhe ndíi ní xinu cuechi-áⁿ, chi ní cuu-o vitna datná cùú ndíi ní nduu táchú nchaa sá ní sáñaha tátá-xi-áⁿ. Te ducaⁿ ní cuu, chi Yá Ndiõxí ní dácácu ñaha-gá xii-o cuèndá sá vă cánchicúⁿ nihnu-gá-ó nchàa nacuáa ní cáháⁿ ndíi Moísés.

5

Canchicúⁿ nihnu-ni-o ìchi Xítohó Jesucristú

¹ Te Xítohó Jesucristú ní quide-gá nàcuáa vá cání iní-ó sá nánihí táchú-ó te núu na càñchicúⁿ nihnu-o nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moísés, te diu-ni ducaⁿ càni iní-ó cùndecu-o te vá ngőo càni iní-ó sá nánihí táchú-ó te núu na càñchicúⁿ nihnu-o càda-o nacuáa ní cáháⁿ ndíi, chi núu ducaⁿ na càda-o te io dandòho-o mee-o datná ní xóo ndoho-o cùtnàhá vátá cùndecu-gá-ó ìchi-a.

² Te yúhú té Päblú cuìní-í sá cùndedóho-ndo ^{iiⁿ} tnúhu na càháⁿ-í-a. Te núu nchòhó cuáha-ndo sèñá ^{ñiiⁿ}-ndo cuèndá sá sàndáá iní-ndó nàcuáa ní cachí ndíi Moísés cada-ndo, te núu ducaⁿ na càda-ndo ña, te àúⁿ ná cuu ndècu-ndo ichi Xítohó Jesucristú te núu ducaⁿ. ³ Te dàtná ní cachí-í xii-ndo, te diu-ni ducaⁿ càháⁿ tucu-í vitna sá nüu nděda-ni càa ^{iiⁿ} téé

na cuāha-dé sèñá ñii-dé, te xini ñuhu-xi sá dàcuítíi tàú-dé cada-dé nchaa nacuáa ní caháⁿ ndíi Moìsés.
4 Te nchaa nchòhó ñáyiú sàni iní sá ñà túú-gä cuéchi-xi ndècu núú Yă Ndiòxí cuéndá sá nchicúⁿ nihnu-ndo nchàa nacuáa ní caháⁿ ndíi Moìsés, ñá túú-gä ndécú-ndo ndíhi Xítohó Jesucristú, te ni Yă Ndiòxí ñá túú-gä cündähú iní ñahá-gä xii-ndo càda váha ñaha-gä.
5 Dico nchaa nchoo ñáyiú sàndáá iní ñahá xii-gä cùdiú-o núú-gä, chi chìndee ñaha Espíritu-gä xii-o, te ndètu cahnu-ná-ó sàá nduu cùñaha núú Yă Ndiòxí xii-o sà cùdiú-o núú-gä.
6 Te nchoo cué ñáyiú ndècu ndíhi Xítohó Jesucristú iiⁿ-ni quide-xi cué na cuāha-o sèñá ñii-o àdi vá cuāha-o, chi ñá túú chìndee ñaha-xi xii-o nacuáa cundecu váha-o ndíhi-gä. Te iiⁿdì díí-ni sá xíní ñuhu-xi quindáá iní-ó Xítohó Jesucristú, te núú ducaⁿ na càda-o te cuu iní-ó cué tnaha ñáyiú-o.

7 Te nchòhó ío váha quide-ndo ndecu-ndo ichi Yă Ndiòxí ní cùu, te vitna cùñúhu-í sá ñà túú-gä sàndáá váha iní-ndo tnúhu-gä, te ducaⁿ quide-ndo chi ndècu ñáyiú sànu ichi ñaha xii-ndo ingle ichi.
8 Te ñá díú Yă Ndiòxí Yaá ní caháⁿ ñahá xii-ndo ducaⁿ ni cachí-gä cada-ndo sà vă quindáá-gä iní-ndo tnúhu-gä.
9 Te nchòhó xiní-ndo sà núu luha levadùrá ná quíhu yuchi te dàndaa-xi. Ducaⁿ sàtnahá-xi cùu ñáyiú dàndahú ñahá xii-ndo, chi cuiní-yu dàcuítia nihnu ñahá-yu xii-ndo nchàa-ndo.
10 Te yúhú cùtnùní ndáá iní-í sá Xítohó Jesucristú chìndee ñaha-gä xii-ndo cuéndá sá ñà túú nágá tnúhu quindáá iní-ndo, dico nchaa ñáyiú ducaⁿ dàndahú ñahá xii-ndo nacháhu-yu núú Yă Ndiòxí nchaa sá quídë-yu cué nái-gä ñáyiú cùú-yu.

11 Te càchí tnúhu-í xii nchòhó ñáyiu ndècu ndihí-í ichi Yá Ndiõxí sá nüu dico dànehé-ni-í ñáyiu sá cuäha-yu señá ñii-ju dàtná ní cachí ndí Moïsés ñá, te vá yoo cuu úhú iní ñahá xii-í ní cùu, te ni vă tuu úhú iní-yu cuèndá sá ní xihí Xítohó Jesucristú núu cùrúxí ní cùu. **12** Te nchaa ñáyiu dàsatú iní ñahá xii-ndo sá cuäha-ndo señá ñii-ndo, te váha-gá sá ná cädä-yu mèé-yu iiⁿ tnúndòho, te ñá diú sá dúcáⁿ cànuchi ñahá-yu xii-ndo cùndecu-ndo.

13 Te nchòhó ñáyiu ndècu ndihí-í ichi Xítohó Jesucristú diu-gá ní taunihnu ñaha-gă xii-ndo cuèndá sá vă cánchicúⁿ nihnu-gá-ndó nchàa nacuáa ní cäháⁿ ndí Moïsés, dico vá cání iní-ndó sá sá dúcáⁿ ní taunihnu ñaha-gă xii-ndo, te cuu-ni cada-ndo nändi sá cuèhé sá dûhá vëxi iní-ndó, dico cuu iní tnahá-ndó iiⁿ iiⁿ-ndo te chindee tnàha-ndo. **14** Chi ducaⁿ càháⁿ Yă Ndiõxí sá cùu iní-ó cuè tnaha ñáyiu dàtná cùu iní-ó mèe-o. Te nüu ducaⁿ na càda-o, te quide-o nchaa nacuáa tàu-xi cada-o dàtná càháⁿ nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moïsés. **15** Te nüu nchòhó cùu ühú iní tnahá-ndó ndècu-ndo, te ñá túu quide váha-ndo te nüu ducaⁿ quide-ndo, dico yuhú càchí-í sá vă dúcáⁿ-gă cada-ndo cùndecu-ndo cuendá sá vă dácuña nihnu tnàha-ndo.

Nacuáa sàni iní ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha ndihí nacuáa sàni iní ñáyiu ndècu ndihí Espíritú Yă Ndiõxí

16 Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sá cädá-ndó nchàa nacuáa cuiní mèé Espíritú Yă Ndiõxí cada-ndo, te ducaⁿ te vá cání-gă iní-ndó càda-ndo nändi nchaa sá cuèhé sá dûhá sàni iní mèé-ndó. **17** Chi nchaa xiaⁿ ñá túu tnàhá tnúhu-xi ndihí Espíritú Yă Ndiõxí. Te diu-ni ducaⁿ quide Espíritú Yă Ndiõxí, chi ñá túu

tnàhá iní-xi nchaa sá cuèhé sá dúhá sàni iní-ndó. Te sá dúcáⁿ ñà túú tnàhá tnúhu tnàha-xi xíăⁿ ñá túú nìhí ndéé-ndó càda-ndo iiⁿ sá vähä sàni iní-ndó càda-ndo. ¹⁸ Te núu quide-ndo nchaa nacuáa sànu ichi ñaha Espíritu Yă Ndiõxí, te ñá túú-gă táxi tnùní ñähá nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moïsés xii-ndo.

¹⁹ Te nchaa ñáyiu xìní-yu nchaa nacuáa quide ñáyiu quide cuehé quidé dùha. Te duha quidé-yu: Cue tée càháⁿ ndíhi-güedé ñáyiu dìhí te ñá díú ñàdihí-güedé cùu-yu, te díu-ni ducaⁿ xíquide cue ñáyiu dìhí, te nándi-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá cuäháⁿ véxi-yu quidé-yu. ²⁰ Te quide cahnú-yu nchaa sá càchí-yu cùu ndioxí te ñá ndàá sá ndioxí cùu-xí, te quide nduu tnahá-yu, te cùu úhú iní tnahá-yu, te nàá-yu, te cùu cuiñú tnahá-yu, te ío yáchí cùdëeⁿ-yu, te ndùcú-yu mee-ni sǎ cùu-xí mèé-yu, te ñá túú cùu iiⁿnuú-yu cundecú-yu, te quide diiⁿ tnahá-yu. ²¹ Te cùu cuedú iní-yu nchaa sá ndécú ndíhi dava-gá-yu, te sähni tnahá-yu, te ío quihú-yu, te ndí cùu ndí cuú-yu quidé-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá, te nándi-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá quidé-yu. Te sa càchí tnúhu-í xii-ndo sǎ ncháá ñáyiu ducaⁿ xíquide vá ndúú tähü-yu cundecú-yu núu ndécú Yă Ndiõxí táxi tnùní-gá.

²² Dico Espíritu Yă Ndiõxí chíndèe ñaha-xi xii-o cuu iní tnahá-ó, te cùdíi iní-ó ndècu-o, te ío váha cùu iní-ó, te càhnu iní-ó, te váha iní-ó, te cùndahú iní tnahá-ó, te quide ndáá-ó ndècu-o. ²³ Te ndàhú iní-ó, te quide-o nchaa nacuáa tàu-ó càda-o, te nchaa xíăⁿ chíndèe ñaha Espíritu Yă Ndiõxí quidé-ó, te núu ducaⁿ quide-o, te vá yöö iiⁿ-gá cäháⁿ sá ñà túú quide váha-o ndècu-o. ²⁴ Te nchoo cuè ñáyiu ndècu ndíhi

Xítohó Jesucristú, sa nàha-o sá nǐ xíhí-gá núú cùrúxí sá cuèndá-ó, núu xiǎn duuⁿ duuⁿ ní dáñá-ó nchà ichi cuehé ichi duha, te ñá túú-gă táxí tnùní ñáhá nì iiⁿ sá cuèhé sá dúhá să nǐ xóo cani iní-ó ní cùu,
25 Te vitna ní ngúndecu ndíhi-o Espíritu Yá Ndiòxí chíndée ñaha-xi, te xìni ñuhu-xi sá cädá-ó nàcuáa sànu ichi ñaha Espíritu-gá cada-o.

26 Te vá cädá càhnu-o mee-o, te vá ndúcú-ó plètú, te ni vă cúú cuèdú iní-ó să ndécu ndíhi tnaha ñáyiu-o.

6

Chindee tnàha-o iiⁿ iiⁿ-o

1 Te nchòhó ñáyiu ndècu ndíhi-í ichi Xítohó Jesucristú càchí tnúhu-í xii-ndo să nüu iiⁿ ñáyiu ndècu ndíhi-ndo ichi-gá ní quidé-yu iiⁿ sá ñà túú tàú-yu cädá-yu núú-gă, te nchòhó ñáyiu quide váha ndècu ndíhi Espíritu Yá Ndiòxí cäháⁿ-ndó döho cue ñáyiu ducaⁿ xíquide-áⁿ cuèndá nucúnu ichí-yu, te vii vii cäháⁿ ndíhi-ndö-yu, te ío coto-ndo mèe-ndo cuendá sá vă cädá-ndó iiⁿ sá ñà túú tàú-ndó càda-ndo núú-gă. **2** Te ío chindee tnàha-ndo, te cuáha tnàha-ndo tnúhu ndee iní cundecu-ndo cuèndá nchaa sá yáha-ndo. Te nüu ducaⁿ na càda-ndo, te quide-ndo nchaa nacuáa ní cäháⁿ Xítohó Jesucristú cada-o.

3 Te nüu ío iiⁿ-ndo càchí-ndó să ío váha quide-ndo ndecu-ndo ichi Yá Ndiòxí te ñá ndàá ñá, te díco dándàhú-ndó mèe-ndo sá dúcáⁿ quide-ndo. **4** Te ndí díiⁿ ndí díiⁿ càda cuendá-ndó nüu quide váha-ndo ndècu-ndo àdi ñá túú quide váha-ndo. Te nüu quide váha-ndo ndècu-ndo ña, te cudíi iní-ndó să cúú-xí mèe-ndo, te vá cání iní-ndó să quídé văha-gá-ndo

dàcúúxí dàva-gá-yu. ⁵ Chi tàú-ó sǎ ndì díiⁿ ndì díiⁿ càda cuendá-ó nàcuáa ndècu-o.

⁶ Te nchaa nchòhó ñáyiu dàcuaha tnúhu Yá Ndiõxí chindee-ndo cuè tée dàcuaha ñaha xii-ndo tnúhu-gá cuáñaha-ndo nãndi sá xíní ñùhu-güedé.

⁷ Te vá dándahú-ndo mèe-ndo cundecu-ndo, chi vá cúú cùdiquí ndee-ó Yá Ndiõxí, chi nchòhó xìní-ndo sá nüu na càda váha-o cùndecu-o, te cùu-xi iiⁿ sá văha sá cúú-xí-ó, dico núu vá cáda văha-o ña, te ío ndoho-o te núu ducaⁿ na càda-o. ⁸ Te núu quide-o nchaa sá cuèhé sá dûhá sàni iní-ó, te diu-ni xíáⁿ dàcuíta nihnu ñaha-xi xíi-o, dico núu quide-o nchaa nacuáa sànu ichi ñaha Espíritu Yá Ndiõxí xii-o, te cundecu ndihí-o Yá Ndiõxí ní caa ni quíhíⁿ. ⁹ Te xíni ñuhu-xi vá dáñá ndee-ó càda váha-o cùndecu-o, te ducaⁿ te sáá nduu càda váha ñaha Yá Ndiõxí xii-o, te núu vá ná tûhú iní-ó càda váha-o cùndecu-o. ¹⁰ Te cada-o sá văha sá cúú-xí nchàa tnaha ñáyiu-o vîtna ndecu-o ñuyíú-a, te ío-gá tàú-ó chindee-o cue ñáyiu ndècu ndihí-o ichi Xítohó Jesucristú.

Tnúhu ndéé núu ní ndihí-ná

¹¹ Te cundehé-ndo sá ndää ndää lètrá téè-í núu tutú-a sá cúú-xí-ndo. ¹² Te nchaa ñáyiu quide yicá sá cuăha-ndo sèñá ñii-ndo dàtná ní cachí ndíi Moïsés, ñáyiu-áⁿ cúú-yu ñáyiu cuìní cudìu núu tnàha ñáyiu-xi. Te ducaⁿ quidé-yu cuèndá sá vă ndöhö-yu cuèndá nchaa tnúhu sá dánèhé ñáhá sá ní xíhí Xítohó Jesucristú núu cùrúxí. ¹³ Te ni ñáyiu sa ní ngúndecu ndihí sèñá ñii-xi ñá túu quidé-yu nchaa nàcuáa ní cäháⁿ ndíi Moïsés, dico mèé-yu cuìní-yu sá cuăha-ndo sèñá ñii-ndo. Te ducaⁿ quidé-yu chi quide cahnú-yu mèé-yu núu nchàa dava-gá ñáyiu. ¹⁴ Te yûhú chi ñá túu quide

cahnu-í méè-í cuèndá nchaa sá quídè-í, chi mee-ni sá ſo cùu váha iní-í sá Xítohó Jesucristú ní xihí-gá núú cùrúxí cuèndá-ó. Te diu cuèndá sá ní xihí-gá ñá túú-gă ndécù-í ichi cuéhé ichi duha, te ni ñà túú-gă táxí tnùní ñáhá ní iiⁿ sá cuéhé sá dúhá xii-í. ¹⁵ Te ñá túú nă chíndée ñaha-xi xii-o cuéi na cuäha-o sëñá ñii-o àdi vá cuäha-o, chi ndècu ndihí-o Xítohó Jesucristú, te ní nduu-o dàtná iiⁿ ñáyiu saa, te xíáⁿ cúú-xí să ſo-gá xíní ñùhu-xi. ¹⁶ Te xìcáⁿ tähù-í núú Yă Ndiökí sá ncháá nchòhó ñáyiu quide nchaa nacuáa càhán-í-a cundecu nahi-ndo, nchòhó ñáyiu cùu cuendá Yă Ndiökí dàtná ñáyiu isràél chi ñáyiu-áⁿ ní cachí-gá sá cúú cuèndá-gá. Te mee-gă ío cundàhú iní ñáhá-gă xii-ndo chìndee ñaha-gá.

¹⁷ Te není vitna cuìní-í sá vă yőo iiⁿ-gá chidácá nihnu ñaha xli-í cuèndá chìuⁿ quide-í, chi yayàcáⁿ sa ní nduu tilòhó ñii-í cuèndá sá ndohò-í cuèndá Xítohó Jesucristú.

¹⁸ Te nchòhó ñáyiu ndècu ndihí-í ichi Xítohó Jesucristú xìcáⁿ tähù-í núú-gă sá ſo na chìndee ñaha-gá xii-ndo nchàa-ndo. Te ducaⁿ na cünduu. Te ío chí cádá ndée iní-nă vitna.

**Tnúhu ní cáháⁿ yă ndiōxí xito cùu uú
New Testament in Mixtec, Peñoles (MX:mil:Mixtec,
Peñoles)**

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Peñoles

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Peñoles [mil], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Peñoles

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
872f7754-0986-5ecd-a059-925a708a6939